

Sievin kunnan Arviointikertomus 2019

Tarkastuslautakunta 18.5.2020
Kunnanvaltuusto 11.6.2020

Puheenjohtajalta

Tarkastuslautakunnan työskentelystä

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan on myös valvottava 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle vuosittain tiedoksi. Sidonnaisuus- ilmoitusten ajantasalla pitämisessä omaehtoisesti on kuntamme luottamushenkilöillä vielä petrattava.

Arviointia tehdessämme olemme ottaneet huomioon lautakunnan jäsentemme esteellisyydet. Päätöksenteossa ja asioiden valmistelussa tulee kunnan eri toimielimissä kiinnittää huomiota jäsenten esteellisyyksiin.

Vuoden 2019 arviointikohteitamme ovat kuntastrategian tavoitteet ja toteutuminen kunnan eri hallintokunnissa ja kuntakonsernissa. Olemme tarkastelleet myös taloutta, investointeja sekä kilpailutuksia sivistys- ja teknisessä toimessa.

Tarkastuslautakuntamme kaksi ensimmäistä arviointikertomusta ovat painottuneet laajempaan, hallintokunnittain kohdistuneeseen tarkasteluun. Se on antanut meille hyvän yleispohjan kuntamme eri sektoreista.

Tässä arviointikertomuksessa emme enää eroittele hallintokuntia erilleen. Ideanamme on tarkastella yhtä kuntakokonaisuutta ja tuoda esille asioita kokonaisvaltaisemmin ja tällä tavalla syvällisemmin.

Vuoden 2019 osalta emme tavanneet konserniyhtiöiden edustajia. Heidän sijasta pyysimme kunnanhallituksen puheenjohtajan kertomaan meille kuntakonsernista ja omistajaohjauksesta. Tarkastuslautakunta muistuttaa hallintosäännön 46 § mukaisesta vuosittaisesta konserniin kohdistuvasta kokonaisarviointista ja valtuustokausittain tehtävästä ulkopuolisesta arvioinnista.

Investoinneista kävimme tutustumassa Linnunlaulun päiväkotiin. Ennätimme alkuvuodesta käydä myös valtuuston perustamassa vanhusten tilapäishoitoyksikössä Pajulassa. Siellä vieraillessamme saimme kuulla kuulumisia tilapäishoitoyksikön lisäksi myös kotihoidon puolelta. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion tarkastuslautakunnan puheenjohtaja kävi kuultavanamme pyynnöstämme.

Koronaepidemia esti meidän tutustumisen uuden hyvinvointikeskuksen toimintaan. Samaisesta syystä emme myöskään saaneet Peruspalvelukuntayhtymän johtoa kuultavaksemme. Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota Kallion asettamien tavoitteiden toteuttamiseen Sievin kunnassa.

Pieni ohjeistus tämän arviointikertomuksen lukemiseen on varmasti paikallaan.

Olemme rakentaneet tämän kuntastrategian painopisteiden ympärille.

Arviointikuviossa nuolen vihreä kärki kertoo onnistumisista, asioista jotka erityisesti vuoden 2019 aikana on saatu kunnan positiiviseksi voimavaraksi. Keltaisen pohjalle on kirjattu asioita, jotka ovat olemassa, mutta joista löytyy petrattavaa. Punaiselle pohjalle on kirjattu ne kiperimmät kompastuskivet..

Haasteisiin toivomme kaikilta hallintokunnilta lausunnot syyskuun loppuun 2020 mennessä. Kuinka kukin hallintokunta näkee kyseiset asiat omalta kohdaltaan ja miten itse ja yhdessä muun kunnan organisaation kanssa strategiset tavoitteet voidaan saavuttaa.

Annu Pärkkä
Tarkastuslautakunnan
puheenjohtaja

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOONPANO JA TILINTARKASTAJAT

Tarkastuslautakunta: kokouksia 10 kpl, käsitelty 39 §

Pärkkä Annu, puheenjohtaja 10 / 10

Jussila Mauno, varapuheenjohtaja 10 / 10

Hakala Airi, jäsen 9 / 10

Sipilä Terttu, jäsen 10 / 10

Voltti Heikki, jäsen 7 / 10

Alakangas Ari Henkilökohtainen varajäsen 1

Autio Markku Henkilökohtainen varajäsen

Eskola Ilse (kv 31.1.2019)

Henkilökohtainen varajäsen

Kinnunen Juha Henkilökohtainen varajäsen 1

Pyykkö Salli Henkilökohtainen varajäsen

Hakala Airi

Jussila Mauno

Pärkkä Annu

Voltti Heikki

Sipilä Terttu

Tilintarkastaja

- BDO Audiator Oy tilintarkastusyhteisö
- Vastuunalainen tilintarkastaja JHTT Asko Vanhatupa, toimiin myös lautakunnan sihteerinä.

Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2018 arviointikertomuksen vastineita lukiessa on ollut ilo huomata, kuinka kunnassamme on menty eteenpäin hyvässä kehittämisen hengessä. Sähköinen mainostaulu on edukseen ja Sievin kunnan internet-sivut on uudistettu onnistuneesti. Sieltä löytyvät nyt mm. kaikkien kunnan vuokra-asuntojen yhteystiedot. Kunnan someviestintä on ajantasaista ja tehokasta.

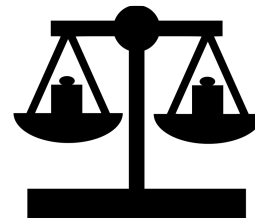
Konserniyhtiöiden tilintarkastusyhteisöt on saatu päivitettyä. Koulutoimen oppilashuollon ja kolmiportaisen tuen saatavuus parantui koulupsykologipalveluiden ostopalvelun ja kiertävän erityisopetuksen järjestelyjen myötä.

Ympäristökatselmusten osalta kehotuksen saaneiden kiinteistöjen omistajia on tarpeen vaatiessa muistutettu jo toiseen kertaan ja tarvittaessa lautakunta mieltii myös jatkotoimenpiteitä.

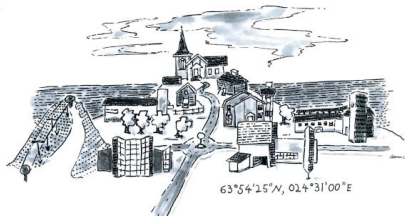
Sievin kunnan kuntastrategian painopisteet

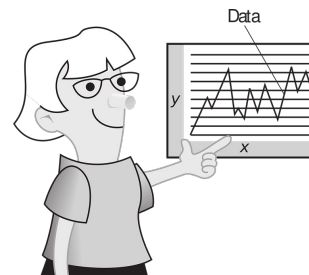
Hyvinvoivien ihmisten ja
turvallisen maaseudun
Sievi

Tasapainoisen ja
vastuullisen
taloudenhoidon Sievi

Elinvoimaisten yritysten
ja ahkeran yrittäjyyden
Sievi

Osaavan ja
motivoituneen
henkilöstön Sievi

HYVINVOIVIEN IHMISTEN JA TURVALLISEN MAASEUDUN SIEVI

T
A
V
O
I
T
E
T
I
L
A

Tulevaisuusinvestoinnit:

Päiväkoti, hyvinvointikeskus, liikuntapuisto.

Vahvaa yhteisöllisyyttä rakentaa mm.

vanhus- ja vammaisneuvoston sekä uutena kyläneuvoston

toiminta. Asukasedustaja on nimetty Sievin Jussin hallitukseen.

Turvallista arkea lisäävät esim.

varhaiskasvatusikäisten vuoro- ja viikonloppuhoito sekä ikäihmisten tehostetun palveluasumisen yksikkö.

Palveluiden laadulla tulevaisuutta:

Sievin lukion yo-tutkinnon puoltoänten taso on valtakunnan keskiarvoa parempi.

Liikunnan ja kulttuurin harrastamisen monipuolisuus. Kirjaston e-palveluiden lisääntynyt tarjonta.

Organisaatio- ja palvelurakennemuutos valmistelussa.

Ulkoistettuja palveluja on valvottu aktiivisella omistajaohjauksella.

Tästä on viitteitä näkyvissä esim. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan osalta.

Nuorisovaltuuston passiivisuus.

Sähköisen oppimisen menetelmien jalkautuminen meneillään alakoulujen puolella.

Ympäristölautakunnalla resurssista niukkuutta. Potentiaalissa mm. luonnon monimuotoisuuden arvostuksen nousu vetovoimatekijäksi.

Väkiluku jatkaa laskuaan vaikuttaen huoltosuhteeseen kuin myös tulopohjan rapistumiseen. Myös Kallion alueen väestökehitys negatiivista.

COVID-19 epidemian vaikutuksia on syytä seurata kunnan talouden hoidossa

ELINVOIMAISTEN YRITYSTEN JA AHKERAN YRITTÄJYYDEN SIEVI

T
A
V
O
I
T
E
T
I
L
A

Yritykset laajentavat toimintaansa.
Työllisyys parantunut.

Yritysten toimintaedellytyksiä on turvattu mm. maanhankinnalla ja kaavoituksella.

Teollisuuspuiston toimitilat 98% käyttöasteella.

Aloitettu alueellisen liikenneverkotyöryhmän työ. Seutuyhteistyöhön tulossa uutta.

Maatalous on säilyttänyt vahvan aseman Sievin elinkeinoelämässä.

Uudet avaukset elinkeinoelämässä.
Esim. Sievissä on 7 Natura-aluetta, joita voisi hyödyntää luontomatkailussa.

Kehittämisrahoituksen tehokkaampi hyödyntäminen.

Uuden osaavan työvoiman rekrytoinnissa haasteita.

TASAPAINOISEN JA VASTUULLISEN TALOUDENHOIDON SIEVI

T
A
V
O
I
T
E
T
I
L
A

Ruokahuolto- ja puhdistuspalvelut ovat vastanneet hyvin muuttuneisiin tilanteisiin ja toimivat kunnassa niin kunnan kuin Kallionkin toimitiloissa.

Ruokahuoltojärjestelyt tehokkaita. Uutta asennekasvatusta jatkettu niin kasvisruokien lisäämisellä kuin kiinnittämällä huomiota jäännösruuan määrään.

Teknisen toimen palveluissa laaja ja laadukas kilpailutus ja kustannukset pysyneet hyvin kontrollissa.

Kuntatalouden hoitaminen hankaloitui kunnasta johtumattomista syistä: Uusien verotilitysten muutokset toivat suuren haasteen.

Kuntaa rasittaa suuri poistojen osuus tulevina vuosina, mikä edellyttää tarkkaa harkintaa ja priorisointia tuleviin investointi-ratkaisuihin.

Haasteet konsernijohtamisessa ja omistajaohjauksessa.

Kunnassa on kiinnitettävä huomiota hankintalain mukaisen osaamisen jatkumiseen.

Talousarvion noudattamisessa on ollut haasteita erityisesti koulutoimen osalta: Sisäilmatutkimukset ovat lisänneet sisäisiä menoja ja ulkoisissa menoissa budjetin ylitti koulukyydityksen kilpailutus. Budjettien realistisuuden arviointi.

OSAAVAN JA MOTIVOITUNEEN HENKILÖSTÖN SIEVI

T
A
V
O
I
T
E
T
I
L
A

Osaava johtaminen on nostanut työhyvinvointia.

Alle 60 päivää kestäneet sairauspoissaolot ovat vähentyneet.

Vapaa-aikatoimen henkilöstön innostavuudesta on tullut hyvin paljon myönteistä palautetta.

Ympäristölautakunnan henkilöresurssin riittävyys suhteessa toimialan laajuuteen ja muun muassa tuulivoima-asioiden, kiinteistökartoituksen ja muiden lisääntyvien tehtävien hoitamiseen.

Sähköisen vikailmoitusjärjestelmän, Helpdeskin käyttö vaatii vielä kaikkien sitä käyttävien osapuolten parempaa sitoutumista, jotta käyttö ja reagointi olisi välitöntä sekä läpinäkyvää.

Muut toiminnan ja talouden arvioinnit

Isoin vaikutus vuoden 2019 alijäämäiseen tilinpäätökseen oli verotulojen kehityksellä. Heikkoon verotuloskertymään vaikuttivat kunnasta riippumattomat tekijät, kuten verokorttiuudistus, tulorekisteriin siirtyminen sekä muuttuneet vähennykset kunnallisverotuksessa. Menoissa kasvua syntyi arvioitua enemmän koulupuolella ja erikoissairaanhoidossa. Siitäkin huolimatta, että tämä vuosi on ensimmäinen alijäämäinen useampaan vuoteen, on ryhdyttävä etsimään ratkaisuja kuntatalouden tasapainoon saamiseksi. Meneillään oleva koronaepidemia ei ainakaan helpota kuntatalouden tilannetta.

Tarkastuslautakuntana voimme todeta, että kunnan johdossa tunnistetaan vahvalla ja rakentavalla tavalla tulevaisuuden haasteita. Kunnassamme on jo suunnitteilla toimenpiteitä kuntatalouden tasapainoon saattamiseksi. Viimeinen sivumme on tarkoitettu päättäjille muistutukseksi tulevaisuuteen.

On hyvä hetki palauttaa mieleen tärkeitä lukuja vuoden 2019 osalta. Siniselle pohjalle on kirjattu 2019 vuoden verotulot. Efektiivisen veroasteen luku on Kuntaliiton laskema ennuste. Päättäjien on tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä kriisikunnan raja-arvon täyttymistä. Nämä luvut on merkattu keltaiselle pohjalle. Ne ovat siis tunnuslukuja, joiden kohdalla tulee kiinnittää erityistä huomiota kunnan talouden kehitykseen ja analysointiin. Arviointimenettely kriisikunnasta käynnistyy, jos punaisella pohjalla olevat tunnusluvut ylittävät raja-arvot kahtena vuonna peräkkäin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 €/as => Sievi 2019 ylijäämää 904 €/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100 => Sievi 2019 82%
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen => Sievin 2019 21,75% raja-arvo 21,49%
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen => Sievi 2019 8387 €/as,
keskim. 6537 €/as (2018 vuoden mukaan)
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0 => Sievi 2019 0,48

	<u>raja-arvo</u>	<u>Sievi 2019</u>
Konsernin negatiivinen vuosikate	0 €	1 984 992 €
Kunnan tuloveroprosentti		
1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskiarvo	21,89%	21,75%
Konsernin lainamäärä asukasta kohti		
50% yli keskimääräisen(2018 vertailutieto)	9836 €	7052 €
Suhteellinen velkaantuneisuus		
vähintään 50%	50%	69,50%

VEROTULOT SIEVISSÄ:

Verotulot yhteensä:

15,43milj. €

Kunnallisvero 12,43milj.€

Yhteisövero 1,94milj.€

Kiinteistövero 1,04 milj. €

Tulovero 21,75%

Efektiivinen veroaste 14,11 %

Kuvassa lautakunnan jäsenet ja tilintarkastaja Asko Vanhatupa Linnunlaulun päiväkodin pihalla.

Kansikuva liikuntapuistosta. Liikuntapuiston rakentamiseen kunta sai merkittävän lahjoituksen Maija-Liisa Takaselta ja Riitta Takaselta.

Sievissä 18.5.2020

Annu Pärkkä
Puheenjohtaja

Mauno Jussila
Varapuheenjohtaja

Airi Hakala
Jäsen

Terttu Sipilä
Jäsen

Heikki Voltti
Jäsen